

Europese Raad

**Brussel, 31 mei 2022
(OR. en)**

EUCO 21/22

**CO EUR 19
CONCL 4**

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad (30 en 31 mei 2022) – Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

I. OEKRAÏNE

1. De Europese Raad veroordeelt met klem de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Hij dringt er bij Rusland op aan onmiddellijk een einde te maken aan zijn willekeurige aanvallen op burgers en civiele infrastructuur, en al zijn troepen en militair materieel onmiddellijk en onvoorwaardelijk terug te trekken uit het gehele grondgebied van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen. De gruweldaden van de Russische troepen en het lijden en de verwoesting die worden toegebracht, zijn onbeschrijfelijk. De Europese Raad roept Rusland op onmiddellijke humanitaire toegang en een veilige doorgang voor alle betrokken burgers toe te staan. De Europese Raad eist volledige naleving van het internationaal humanitair recht, met inbegrip van het Verdrag van Genève betreffende de behandeling van krijgsgevangenen. Hij roept Rusland tevens op onmiddellijk de veilige terugkeer toe te staan van Oekraïners die onder dwang naar Rusland zijn overgebracht.
2. De Europese Raad prijst de moed en de vastberadenheid van het Oekraïense volk en zijn leiders in hun strijd om de soevereiniteit, territoriale integriteit en vrijheid van hun land te verdedigen. De Europese Unie blijft zich onwrikbaar inzetten om Oekraïne te helpen zijn inherente recht op zelfverdediging tegen de Russische agressie uit te oefenen en aan een vreedzame, democratische en welvarende toekomst te bouwen. In dit verband zal zij nauw blijven samenwerken met internationale partners.

Internationale justitie

3. De Europese Raad prijst al wie helpt bij het verzamelen van bewijsmateriaal en bij het onderzoeken van oorlogsmisdrijven en de andere zeer ernstige strafbare feiten, en steunt het intensieve werk van de Aanklager van het Internationaal Strafhof in dit verband. Hij is ook ingenomen met het werk dat de procureur-generaal van Oekraïne verricht met de financiële steun en steun voor capaciteitsopbouw van de Europese Unie en haar lidstaten. Hij is verheugd over de instelling van een gemeenschappelijk onderzoeksteam dat wordt gecoördineerd door Eurojust, waarvan de rol is versterkt, en over de operationele steun die Europol momenteel levert. Rusland, Belarus en alle verantwoordelijken zullen overeenkomstig het internationaal recht ter verantwoording worden geroepen voor hun daden.

Sancties

4. De Europese Raad is vastbesloten de druk op Rusland en Belarus op te voeren om de Russische oorlog tegen Oekraïne tegen te werken. De Europese Raad roept alle landen op zich aan te sluiten bij de EU-sancties. Iedere poging om de sancties te omzeilen of om Rusland op een andere manier te helpen, moet worden verhinderd.
5. De Europese Raad is overeengekomen dat het zesde pakket sancties tegen Rusland betrekking heeft op ruwe aardolie en aardolieproducten die vanuit Rusland aan de lidstaten worden geleverd, met een tijdelijke uitzondering voor ruwe aardolie die via pijpleidingen wordt geleverd.
6. De Europese Raad spoort derhalve de Raad aan het pakket onverwijld af te ronden en aan te nemen, en daarbij te zorgen voor een goed functionerende eengemaakte markt van de EU, eerlijke concurrentie, solidariteit tussen de lidstaten en een gelijk speelveld, ook met betrekking tot het afbouwen van onze afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen. In geval van plotselinge onderbrekingen van de voorziening zullen noodmaatregelen worden genomen om de voorzieningszekerheid te waarborgen. In dit verband zal de Commissie toezicht houden op en regelmatig verslag uitbrengen aan de Raad over de uitvoering van deze maatregelen om te zorgen voor een gelijk speelveld op de eengemaakte markt van de EU en voor voorzieningszekerheid.
7. De Europese Raad zal zo snel mogelijk terugkomen op de kwestie van de tijdelijke uitzondering voor ruwe aardolie die via pijpleidingen wordt geleverd.

Humanitaire en financiële steun

8. De Europese Unie zal Oekraïne steun blijven verlenen om humanitaire, liquiditeits- en wederopbouwbehoeften aan te pakken.
9. Sinds het begin van de Russische agressie heeft de Europese Unie haar steun voor de algemene economische, sociale en financiële veerkracht van Oekraïne opgevoerd, onder meer door humanitaire hulp te bieden. In dat verband prijst de Europese Raad de resultaten van de internationale donorconferentie op hoog niveau, georganiseerd door Polen en Zweden.

10. De Europese Unie en haar lidstaten hebben bescherming geboden aan miljoenen mensen die de oorlog in Oekraïne zijn ontvlucht, en blijven vastbesloten hen op te vangen en veiligheid te bieden, ook door buurlanden te helpen. De Europese Raad verzoekt de Commissie nieuwe initiatieven te presenteren ter ondersteuning van deze inspanning binnen het meerjarig financieel kader.
11. De Europese Unie blijft samen met haar G7-partners de Oekraïense regering bijstaan in haar dringende liquiditeitsbehoeften. Zij erkent de in het kader van de G7 aangekondigde steun. De Europese Unie staat klaar om Oekraïne in 2022 tot 9 miljard euro aan nieuwe buitengewone macrofinanciële bijstand te verstrekken. In dit verband roept de Europese Raad op het Commissievoorstel te bespreken zodra het is ingediend.
12. Voor de wederopbouw van Oekraïne is uitgebreide steun nodig om het land herop te bouwen voor de toekomst. De Europese Unie en haar lidstaten zijn bereid in dit verband een belangrijke rol te spelen. Daarom moet een platform voor de wederopbouw van Oekraïne worden overwogen. Dat moet de Oekraïense regering, de Europese Unie en haar lidstaten, de Europese Investeringsbank, alsmede internationale partners, financiële instellingen, organisaties, deskundigen en belangstellende partijen samenbrengen. De EU-steun voor de wederopbouw zal worden gekoppeld aan de uitvoering van hervormingen en corruptiebestrijdingsmaatregelen die samenlopen met het Europees traject van Oekraïne. De Europese Raad verzoekt de Commissie op deze basis voorstellen te doen.
13. De Europese Raad is ingenomen met de inspanningen van de lidstaten om passende confiscatiemaatregelen in hun nationale recht op te nemen en roept de Raad op snel het recente voorstel van de Commissie over strafrechtelijke maatregelen in geval van schending van de EU-sancties te bespreken. De Europese Raad is voorstander van het actief verkennen van verdere mogelijkheden die in overeenstemming zijn met het EU- en het internationale recht, waaronder aanwending van bevroren Russische tegoeden voor de ondersteuning van de wederopbouw van Oekraïne.

Militaire steun

14. De Europese Unie blijft zich ook inzetten om Oekraïne verder in staat te stellen zijn territoriale integriteit en soevereiniteit te verdedigen. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met de vaststelling van het recente besluit van de Raad om de militaire steun aan Oekraïne in het kader van de Europese Vredesfaciliteit op te voeren.

Economische steun

15. De Europese Raad is ingenomen met de vaststelling van het besluit om gedurende één jaar de invoerrechten op alle Oekraïense uitvoer naar de Europese Unie op te schorten.

Politieke steun

16. De Europese Raad neemt nota van de voorbereiding van de adviezen van de Commissie over het verzoek om toetreding tot de EU van Oekraïne, alsmede van de Republiek Moldavië en van Georgië, en zal tijdens zijn bijeenkomst in juni hierop terugkomen.
17. De Europese Unie en haar lidstaten zullen hun inspanningen opvoeren om derde landen aan te moedigen Oekraïne te ondersteunen in al deze dimensies, het valse Russische narratief en de manipulatie van informatie tegen te gaan, en ontduiking en omzeiling van de sancties te voorkomen.

Gevolgen voor de buurlanden

18. De Europese Raad houdt de gevolgen van de Russische oorlog tegen Oekraïne voor de buurlanden en de Westelijke Balkan nauwlettend in het oog. Hij benadrukt dat de Republiek Moldavië alle nodige steun moet krijgen om het hoofd te bieden aan de onderling verbonden economische crisis en energiecrisis en aan de migratiedruk als gevolg van de oorlog. De Europese Raad herhaalt zijn oproep om een einde te maken aan de repressie in Belarus en herinnert aan het democratische recht van het Belarussische volk op nieuwe, vrije en eerlijke verkiezingen.

II. VOEDSELZEKERHEID

19. De Europese Raad veroordeelt met klem de vernietiging en de illegale toe-eigening door Rusland van de landbouwproductie in Oekraïne. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne heeft een direct effect op de mondiale voedselzekerheid en betaalbaarheid van levensmiddelen. De Europese Raad roept Rusland ertoe op zijn aanvallen op vervoersinfrastructuur in Oekraïne stop te zetten, de blokkade van de Oekraïense havens aan de Zwarte Zee op te heffen en de uitvoer van levensmiddelen, met name uit Odessa, toe te staan. De Europese Unie zet concrete stappen om de uitvoer van landbouwproducten uit Oekraïne te faciliteren en de Oekraïense landbouwsector te ondersteunen met het oog op het seizoen van 2022. In dit verband verzoekt de Europese Raad de lidstaten om vaart te zetten achter de door de Commissie voorgestelde maatregelen inzake "solidariteitscorridors" en om de uitvoer van levensmiddelen uit Oekraïne via verschillende routes over land en via EU-havens te faciliteren.
20. De Europese Raad pleit voor doeltreffende internationale coördinatie om te zorgen voor een alomvattende respons ten behoeve van mondiale voedselzekerheid. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met het initiatief "missie voor veerkracht in de voedings- en landbouwsector" (Food and Agricultural Resilience Mission - FARM), dat rust op de drie pijlers handel, solidariteit en productie en bedoeld is om de gevolgen voor de prijsniveaus, de productie en de levering van en de toegang tot graan te beperken. De Europese Raad steunt ook de groep voor mondiale crisisrespons (Global Crisis Response Group) van de VN, het komende G7-initiatief voor een wereldwijde alliantie voor voedselzekerheid (Global Alliance for food security - GAFS) en andere EU- en multilaterale acties en -initiatieven. De Europese Raad herhaalt zijn toezegging om de wereldwijde handel in levensmiddelen te vrijwaren van ongerechtvaardigde handelsbelemmeringen, de solidariteit met de meest kwetsbare landen te vergroten, en de lokale duurzame voedselproductie op te voeren om structurele afhankelijkheden te verminderen. De Europese Raad verzoekt de Commissie na te gaan of het mogelijk is reserves uit het Europees Ontwikkelingsfonds vrij te maken ter ondersteuning van de meest getroffen partnerlanden. De Europese Unie is ingenomen met de inzet en de steun van haar partners en van internationale organisaties.

21. De Europese Raad onderstreept het belang van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) voor de bijdrage van de EU aan de voedselzekerheid en roept op tot spoedige vaststelling van de strategische GLB-plannen.
22. Gezien het aanhoudende tekort aan meststoffen op de wereldmarkt pleit de Europese Raad voor meer gecoördineerde inspanningen om in samenwerking met internationale partners een efficiënter gebruik van en alternatieven voor meststoffen te stimuleren.

III. VEILIGHEID EN DEFENSIE

23. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne heeft een grote verschuiving veroorzaakt in de strategische omgeving van de Europese Unie en heeft duidelijk gemaakt dat de Europese Unie sterker en slagvaardiger moet zijn op het gebied van veiligheid en defensie. In deze nieuwe context zal de Europese Unie, herinnerend aan de Verklaring van Versailles en de conclusies van de Europese Raad van 24 en 25 maart 2022, het strategisch kompas resoluut uitvoeren, haar partnerschappen versterken, haar veerkracht vergroten en haar veiligheids- en defensiecapaciteit opvoeren door middel van meer en betere investeringen, met bijzondere aandacht voor vastgestelde strategische tekortkomingen. De trans-Atlantische betrekkingen en de samenwerking tussen de EU en de NAVO, met volledige inachtneming van de in de Verdragen opgenomen beginselen en die welke door de Europese Raad zijn overeengekomen, waaronder de beginselen inclusiviteit, wederkerigheid en beslissingsautonomie van de Europese Unie, zijn essentieel voor onze algemene veiligheid. Een sterkere en slagvaardigere Europese Unie op het gebied van veiligheid en defensie zal een positieve bijdrage leveren aan de mondiale en trans-Atlantische veiligheid en vormt een aanvulling op de NAVO, die, voor de staten die er lid van zijn, de grondslag van hun collectieve defensie blijft. De solidariteit tussen de lidstaten wordt tot uitdrukking gebracht in artikel 42, lid 7, VEU. Meer in het algemeen bevestigt de Europese Unie dat zij voornemens is de op regels gebaseerde wereldorde, waarvan de kern gevormd wordt door de Verenigde Naties, actiever te ondersteunen.

24. Gelet op de analyse van de investeringstekorten voor defensie die de Commissie en de hoge vertegenwoordiger in samenwerking met het Europees Defensieagentschap hebben opgesteld, en de verschillende aanbevelingen om de Europese industriële en technologische basis te versterken, verzoekt de Europese Raad de Raad om zich, in overeenstemming met de respectieve bevoegdheden die door de Verdragen zijn toegekend, te beraden op:
- a) met spoed, maatregelen om aanbestedingsbehoeften op defensiegebied voor de zeer korte termijn te coördineren ter ondersteuning van gezamenlijke aanbestedingen om voorraden aan te vullen, met name in verband met de steun aan Oekraïne, alsmede op een middel voor de korte termijn om de Europese industriële capaciteit op defensiegebied te vergroten door middel van vrijwillige gezamenlijke aanbestedingen;
 - b) de ontwikkeling van een EU-vermogen voor strategische programmering, aanbestedingen en coördinatie op defensiegebied, in aanvulling op de NAVO;
 - c) verdere maatregelen om de huidige en benodigde extra productiecapaciteit in kaart te brengen, en de capaciteit en weerbaarheid van de Europese defensietechnologiesector en defensie-industrie, kleine en middelgrote ondernemingen inbegrepen, te versterken;
 - d) een versnelde uitvoering van infrastructuurprojecten op het gebied van militaire mobiliteit;
 - e) een sterkere rol voor de Europese Investeringsbank (EIB), ter ondersteuning van de Europese veiligheid en defensie, in overeenstemming met het recente strategisch Europees veiligheidsinitiatief van de EIB.
25. De Europese Raad ziet uit naar de presentatie van een mogelijk gezamenlijk Europees defensie-investeringsprogramma, inclusief verkenning van een instrument voor vrijstelling van belasting over de toegevoegde waarde (btw) en voor Europese defensieprojecten van groot gemeenschappelijk belang.
26. De Europese Raad zal hierop tijdens een volgende bijeenkomst terugkomen.

IV. **ENERGIE**

27. Onder verwijzing naar de Verklaring van Versailles en de conclusies van de Europese Raad van 21 en 22 oktober 2021 en van 24 en 25 maart 2022, onder meer wat de verschillende energiemixen, voorwaarden en nationale omstandigheden betreft, heeft de Europese Raad geëvalueerd hoe ver de Europese Unie gevorderd is met het afbouwen, en wel zo snel mogelijk, van haar afhankelijkheid van de invoer van gas, olie en steenkool uit Rusland. Na eerdere besluiten over een verbod op invoer uit Rusland en de presentatie van het REPowerEU-plan om snel de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen te verkleinen en de energietransitie te versnellen, teneinde een weerbaarder energiesysteem en een goed onderling verbonden energie-unie tot stand te brengen, roept de Europese Raad ertoe op:

- a) als prioriteit op korte termijn voorzieningsbronnen en bevoorradingsroutes verder te diversifiëren en de energievoorziening tegen betaalbare prijzen veilig te stellen;
 - De Europese Raad moedigt landen aan spoedig – vóór komende winter – gebruik te maken van het Europese platform voor de aankoop van energie, dat ook openstaat voor de Westelijke Balkan en de drie geassocieerde oostelijke partners.
 - De Europese Raad verzoekt de Commissie om ook samen met onze internationale partners na te gaan hoe de stijgende energieprijzen kunnen worden beteugeld, en onder meer de haalbaarheid van eventuele invoering van tijdelijke plafonds op invoerprijzen te onderzoeken.
 - De Europese Raad verzoekt de Raad verder te werken aan de EU-strategie inzake externe betrokkenheid op energiegebied.
 - De Europese Raad wijst op het belang van eigen energiebronnen voor de voorzieningszekerheid.

- b) de uitrol van hernieuwbare energie te versnellen;
 - De versnelde uitrol van hernieuwbare energie vereist dat er onmiddellijk vaart wordt gezet achter de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, en dient te worden geschraagd door een industriële cluster die gericht is op meer innovatie, capaciteit en vaardigheden en betere toeleveringsketens voor zonne- en windenergie, waterstof, bio-energie, warmtepompen en grondstoffen.
 - c) de energie-efficiëntie waar mogelijk verder te verbeteren en energiebesparing te stimuleren, daarbij in het bijzonder rekening houdend met het insulaire karakter van een aantal lidstaten;
 - d) de interconnectie van Europese gas- en elektriciteitsnetwerken te voltooien en te verbeteren door te investeren in en te zorgen voor de voltooiing van infrastructuur voor bestaande en nieuwe projecten, waaronder lng en toekomstbestendige elektriciteitsinterconnecties en voor waterstof geschikte gasinterconnecties in heel de Europese Unie, met inbegrip van de eilandlidstaten, en te investeren in productiecapaciteit voor hernieuwbare energie, waarbij tevens op basis van de binnenkort te verschijnen analyse van de toezichthouders en van de huidige geopolitieke context profijt wordt getrokken van het potentieel van het Iberische schiereiland om bij te dragen aan de leveringszekerheid in de Europese Unie.
28. De Europese Raad roept de Raad op spoedig de Commissievoorstellen ter verwezenlijking van de REPowerEU-doelstellingen te bespreken.
29. De paraatheid ten aanzien van eventuele grootschalige voorzieningsverstoringen en de veerkracht van de EU-gasmarkt moeten in een geest van Europese solidariteit worden verbeterd, met name door snel overeenstemming te bereiken over bilaterale solidariteitsovereenkomsten en een gecoördineerd Europees noodplan, hetgeen ervoor moet zorgen dat grootschalige voorzieningsverstoringen worden beperkt. Het aanvullen van de gasopslag vóór komende winter moet worden versneld. De Europese Raad is in dit verband ingenomen met het akkoord over gasopslag en roept op hieraan spoedig uitvoering te geven.

30. De Europese Raad neemt nota van het verslag van het ACER en verzoekt de Commissie snel verder te werken aan het optimaliseren van de werking van de Europese elektriciteitsmarkt, ook wat betreft het effect van de gasprijzen op deze markt, zodat deze beter voorbereid is om toekomstige prijsschommelingen het hoofd te bieden, betaalbare elektriciteit levert en volledig past in een koolstofvrij energiesysteem, dit alles zonder afbreuk te doen aan de integriteit van de eengemaakte markt, met behoud van de stimulansen voor de groene transitie, waarbij de voorzieningszekerheid gewaarborgd blijft en disproportionele begrotingsuitgaven worden vermeden.
-